

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פד.

עין משפט
נר מצוה

1 א מיי פ"ח מלכות
כלס הלכה 3 ודלא
כ"י ודלא כ"ל:

תורה אור השלם

1 ויאמר זבח וצלקמע
קום אתה ופגע בגו כי
כאיש גבורתו ויזקם
גדעון ויהרג את זבח
ואת צלקמע ויזקק את
השחרנים אשר בצוארי
גמליהם: שופטים ח כא
2 אל תען כסיל באותו
פן תשוה לו גם אתה:
משלי כו ד
3 בן פרת יוסף בן פרת
עלי עין גנות צעדה עלי
שור: בראשית מט כב
4 המלאך הגאל אתי
מכל רע יקר את
דוערים וקרא בהם שמי
ושם אבתי אברהם
ויזקק וידגו לרב בקרב
הארץ: בראשית מח טז
5 עובד יתמוך אני אחיה
ואלמנתיך עלי תבטוח:
ירמיהו מט יא

לעיון רש"י

אשפ"ד (אשפ"ד)
חנית ציד.
פציל"א. חרמש.
דקי"ר (דקי"ר טו). מחסם
מחכת מחדש (מצרף).

אמר רבי יוחנן איבריה דרבי ישמעאל ב'. אלו דברים נכתבו
שלא להוציא לעז על בני אדם שהם כן: **אמר ר' יוחנן**
אנא אשתירי משפירי ירושלים. רבי יוחנן אמר חורבן הרבה היה
אלא כלומר אשתיירי ממספחם ולפי שהזכיר רבי יוחנן שהיה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

משונה משאר בני אדם בדבר אחד
הזכיר גם שהיה משונה ציפוי:
יתבי אשערי טבילה. והא דלמרי'
צערבי פסחים (פסחים דף
קא). האי מאן דפגע באתמא בעיקר
דסלקת מטבילת מוזה אחות ליה
רוח זנונים היינו כשפוגע זה אצל
רבי יוחנן שהיה יושב שם בקצב אין
זו פגיעה אי נמי התם שפוגע
כשעולה צעודה ערומה מן הנהר:
אי הדרת בך ב'. מכאן אמר ר"ת

ד"ל מתחלה ידע הרבה (א) אלא
שפרק עול תורה ונעשה עם הארץ
ועסק בלשונות מדקאמר אי הדרת
בך משמע להיות כמתחלה ולא תפרוק
עול תורה מעליך וקאמר נמי מאי
אהית לי התם קרו לי רבי כלומר
מעיקרא נמי הוה קרו לי רבי אלא
ששכחתי ומה שפי' בקונ' ר' היינו רבן
של לטטים אין נראה אע"ג דלשכחון
במס' ע"ז (דף פא) מ"ט קרו לך רבי רבן
של טרסיים אני והיינו דלמרי' צפ' כל
כתבי (שבת דף קט) א"ל ר"ל לרבי
יהודה נשיאה כך מקובלני מאבותי
ואמרי לה מאבותיך כל עיר שאין זה
מינוקות של בית רבן כו' משמע שקודם
שלימדו רבי יוחנן למד מאחרים:
אי הדרת בך. לקמן מוכח דנסבה
דקאמר אמאי אחמיה וקא צביא
קמיה ולא חש לשמא יאמרו צביל
זו חזר זה דמיא לקמן (דף פה):
הסבין והפגיון מאימתי מקבלין
טומאה. הקשה ר"ת דתנן
במס' כלים פרק י"ד הסיף והסכין
מאימתי מקבלין טומאה הסיף
משישופנו והסכין משישחמנה והיינו
דלא כרבי יוחנן ודלא כר"ל ונראה
דהיא מתני' כשהעלו חלודה וזה
לתקן דתניא במוספת' סוף וסכין
שהעלו חלודה טהורין שפן והשחין
(מקבלין טומאה) אכל מתחלתם
היו גמר ידיהו דמפרש בשמעין
ונראה דשפן קאי אסיף והשחין
קאי אסכין אע"ג דקמי לטון רבים
והוי השתא מוספתא כמו המשנה:
שמן

כי האי מעשה לידה. מינהו המלך לתפוס גנבים ולקטים: לגבי
הדדי. פנים אל פנים: בקרא דמורי. למד בקר: צנייהו. בין
שניהם מתחת כריסן מתוך שכריסן גדול: מערופא. שרית
נכרית: אינם שלם. שאינם יכולין להקק לנשותיהם: שלן גדול
משלנו. כריסם של נשותינו גדול
משלנו: כי כאיש גבורה. אבר
תשמיש. לשון אחר שלן גדול תאזה
של אשה מרובה משל איש: כ"ש.
שתאזה מרובה ואינם נוקקין להן
ונצטלות לאחרים: אהבה דוחקת
אם הכשר. ומתוך שתאזה מרובה
על תאזמינו צר שנינו נחמק: כי
דקווי דהרפנאי. סלים שעושין
בהרפנאי: אישתיירי. נותרתי:
שופרי. זיהורי תוארו וקירון [עור]
פניו: מני סילקי. כשיואל מצית
האומן שהוא נהוב ממראה להב
האש: כי סילקי. צעלותו מן האש:
פלידי. גרעיניו. ונהדר ליה כלילא.
יסובצנהו שפה לפיו סביב של ורד
ארום: וזיהורי. דנפקי מנייה על פני
הארץ: מעין. ולא הכל: הדס פנים.
וקן: עולי עין. עולין למעלה מן העין
והיא מלמטה שהיא אינה יכולה
לשלוט בהן: חוייה ריש לקיש. שהיה
לסטים: שוור. קפץ: אמר ליה. ר'
יוחנן: חילך לאורייתא. כמה כוחך
יפה לסבול עול תורה: שופר.
יופיך: לגשי. ראו לגשים: ולא מלי.
לקפון כדלשונה דמשקל עליו עול
תורה שש כח: הסיף והסכין.
משנה היא במס' [כלים] (פ"ד מ"ה):
הפגיון. אשפ"ד: ומגל יד ומגל
קזי. פלגילא צלע"ז: משירפס.
דקי"ו צלע"ז: ליסעאה בליסעויה
ידע. לפי שהיית לסטים אהה בקי
באותן כלי אומנות ליסעויות: ר' קרו
לי רבן של לטטים וראש להן הייתי:
אמאי אחמיה. דרבי יוחנן אשמו
דרש לקיש: וקא צביא קמיה. דר'
יוחנן להתפלל על צעלה: עוצה
יסומך אני אחיה ואלמנתיך עלי
תבטוח. פסוק הוא צימיה: מטער.
מתערט על שהמיתו שלא היה מואל
תלמיד ומיק כמותו: דשף דעסיה.
נעקרה ממנו דעתו ונשתטה:
ואפילו

(א) צ"ב נח. (ב) ברכות כ.
ע"ש. (ג) ברכות שם דף נה:
טוטה לו: צ"ב קומה:
(ד) ועי' פרש"י בשבת קכב.
ותוס' חולין ד. ד"ה
דקוריא. (ה) ועי' חוש'
יבמות נ. ד"ה אלא גברא
וכי' ותוס' עירובין סה:
ד"ה ר"ל. (ו) (מ"ה).
(ז) דללס פ"ג דבי"מ.
(ח) חזקוני לטומאתן
הראשונה כל"ל וכן אמר
במוס'.

מוסף רש"י

כי דקורי דהרפנאי.
בדקין של הרפנאי (שבת
קכב). ר' יוחנן הוה אויל
ויתבי ב' ר' יוחנן אדם
יפה תואר היה דלמרי'ן
שופריה דר' אהו מעין
שופריה וכי' (ברכות כ
זא"ב). עולי עין. מסולקין
מן העין. שאינה שולטת בהן
(שם) או: שולטין על העין
ולא העין עולה בהן (שם נה)
ובענין טוטה לו: ודש"ס
ביב קי"ח.

דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהן וימא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חזייה ריש לקיש
ושוור לירדנא אבריה אמר ליה חילך לאורייתא אמר ליה שופרך לגשי א"ל אי
הדרת בך יחיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למיהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר אקרייה ואתנייה
ושווייה גברא רבא יומא חד הוה מפלגי כי מדרשא הסיף והסכין והפגיון והרומח ומגל יד ומגל קציר מאימתי
מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בכבשן ריש לקיש אמר
משיצחצח במים א"ל לסמאה בלסמיותיה ידע אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי אמר
ליה אהנאי לך דאקרבינך תחת כנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש ריש לקיש אתאי אחתיה
קא צביא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה עוצה יתמוך אני אחיה עשה בשביל אלמנתי אמר לה
ואלמנתיך עלי תבטוח נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה טובא אמרו רבנן מאן
לזייל ליתביה לדעתיה נזייל רבי אלעזר בן פרת דמחדרין שמעתתיה אול יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר
רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי
לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת
תניא דמסייע לך אמו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אויל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא
את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה [מיניה] בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה
ואפילו